

Innstilling til Olje- og energidepartementet

Søker/sak:	Skagerak Nett AS og Sauland kraftverk AS (Skagerak Kraft AS)/Nettilknytning av Sauland kraftverk	
Fylke/kommune:	Telemark/Hjartdal	
Ansvarlig:	Siv Sannem Inderberg	Sign.: <i>Siv S. Inderberg</i>
Saksbehandler:	Hans Jørgen Bihli	Sign.: <i>Hans Jørgen Bihli</i>
Dato:	13 FEB 2014	
Vår ref.:	NVE 201307217-7	KN: 37/13
Sendes til:	Olje- og energidepartementet	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Skagerak Nett AS/Sauland kraftverk AS (Skagerak Kraft AS) – 132 kV nettilknytning av Sauland kraftverk

1 Konklusjon

Norges vassdrags- og energidirektorat har i dag avgitt innstilling til Olje- og energidepartementet (OED) med tilrådning om at konsesjonssøknaden etter vassdragslovgivningen til det omsøkte Sauland kraftverk innvilges. NVE mener det er hensiktsmessig at utbygging av vannkraftverket sees i sammenheng med nødvendig nettilknytning. Denne innstillingen synliggjør NVEs vurderinger av nye Sauland koblingsstasjon og en ca. 1,6 kilometer lang 132 kV jordkabel fra Sauland kraftverk til koblingsstasjonen.

Anleggene er nødvendig for å transportere kraften fra Sauland kraftverk ut på nettet og legger til rette for at Sauland kraftverk vil bidra med økt fornybar kraftproduksjon. NVE vurderer at det er tilstrekkelig kapasitet i nettet til å kunne ta imot kraften fra kraftverket. Etter NVEs vurdering er den omsøkte nettilknytningen av planlagte Sauland kraftverk en framtidsrettet løsning som er robust for eventuelle framtidige endringer som for eksempel etablering av transformering mot distribusjonsnettet til Hjartdal Elverk. Den omsøkte nettilknytningen vil etter NVEs vurdering ha små miljøvirkninger.

NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordelene som vinnes ved anleggene utvilsomt vil være overveiende i forhold til de skader og ulemper som påføres andre. Det er av denne grunnen også NVEs mening at Sauland kraft AS bør gis samtykke til ekspropriasjon for de omsøkte anleggene.

Innhold

1	Konklusjon.....	1
2	Søknad om konsesjon etter energiloven	2
2.1	Innhold i søknaden.....	2
2.2	NVEs behandling av søknadene	3
2.3	NVEs vurdering.....	4
2.3.1	Systemteknisk vurdering.....	4
2.3.2	Miljøvirkninger.....	4
2.4	Oppsummering og konklusjon.....	5
3	Vurdering av søknad om samtykke til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	5
3.1	Hjemmel	5
3.2	Interesseavveining	5
3.2.1	Vurdering av virkninger av innstilt trasé	5
3.2.2	Vurdering av alternative løsninger	6
3.2.3	Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn skade.....	6
3.3	Omfanget av ekspropriasjon	6
3.4	Forhåndstiltredelse.....	6
3.5	NVEs vurdering av søknad om samtykke til ekspropriasjon.....	6

2 Søknad om konsesjon etter energiloven

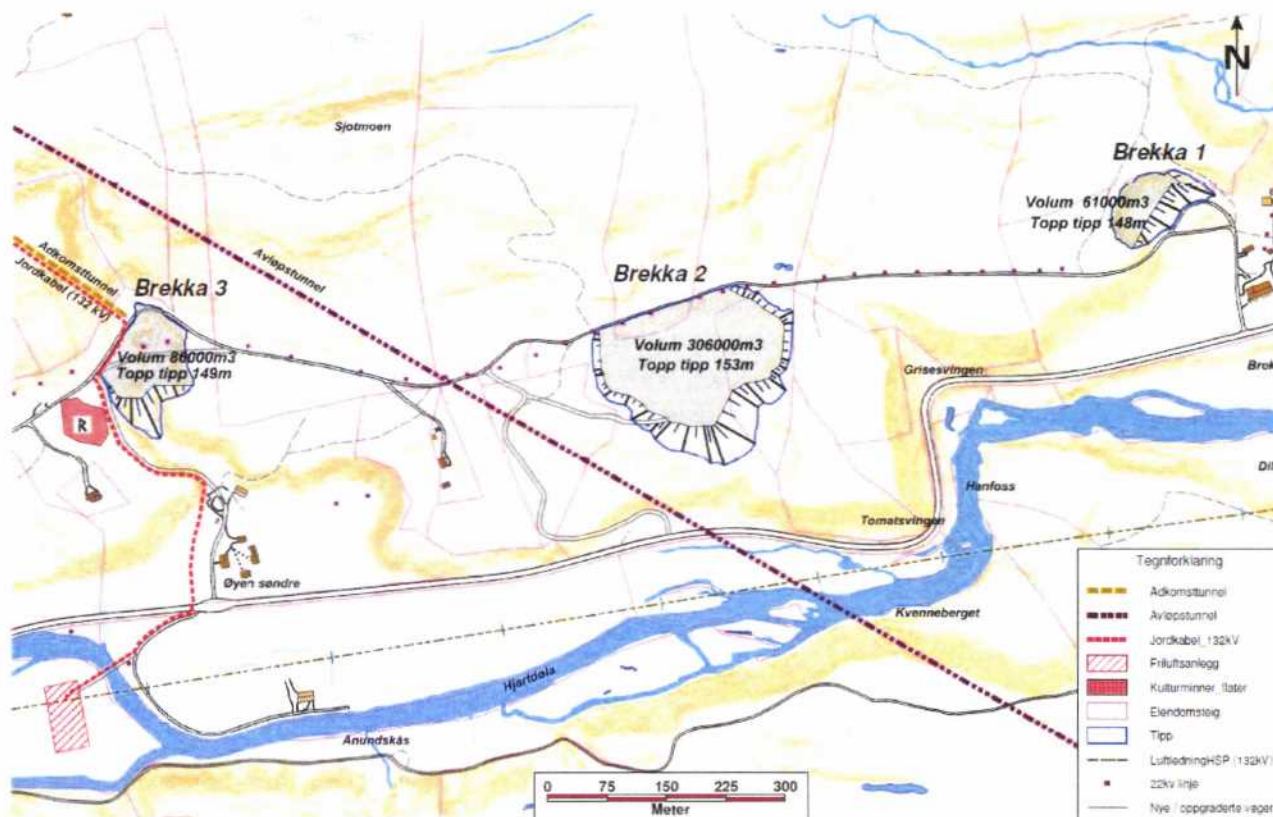
2.1 Innhold i søknaden

Skagerak Kraft AS søkte den 30.10.2009 om konsesjon for å bygge Sauland kraftverk med tilhørende nettilknytning i Hjartdal og Notodden kommuner i Telemark fylke. Skagerak Kraft AS søker om å bygge to stk. ca. 1,5 km lange 132 kV jordkabler fra kraftstasjonen til et nytt koblingsanlegg ved Øyen i Hjartdal kommune. Fra kraftstasjonen er 132 kV kablene planlagt lagt i den ca. 1 km lange adkomsttunnelen fram til utløpet ved en planlagt tipp kalt "Brekka 3". Fra adkomsttunnelen er kablene planlagt etablert i egen grøft på den ca. 500 meter lange strekningen frem til det nye omsøkte koblingsanlegget sør for europavegen (E134) og elva Hjartdøla. Skagerak Kraft AS søker om to stk. 132 kV bryterfelt i det omsøkte koblingsanlegget ved Øyen. Den 08.03.2012 søkte Skagerak Kraft AS om en justering av kabeltraseen og adkomstvegen til koblingsanlegget. Tilleggs søknaden innebærer at kabeltraseen blir ca. 100 meter lenger enn opprinnelig omsøkt alternativ. Skagerak Kraft AS begrunner traséjusteringen med at grunneierne ved Øyen ønsket en justering av adkomstvegen til kraftstasjonen og at det vil være naturlig å legge 132 kV kablene i/langs denne vegen. For å lette adkomsten til koblingsanlegget søker Skagerak Kraft AS om å etablere bru over Hjartdøla og jordkabelen er omsøkt lagt i kulvert i brukonstruksjonen. Den nye vegadkomsten til koblingsanlegget erstatter tidligere omsøkt løsning. I brev av 31.08.2012 opplyser Skagerak Kraft AS at det nyetablerte selskapet Sauland kraftverk AS overtar som konsesjonssøker. Videre i notatet vil derfor Sauland kraft AS bli omtalt som søker.

I konsesjonssøknad av 02.02.2010 søkte Skagerak Nett AS om tillatelse til å bygge om 132 kV ledningen Hjartdøla-Grønvollfoss på delstrekningen Hjartdøla-Ålamoen og bygge et nytt koblingsanlegg for Sauland kraftverk med 6 stk bryterfelt. I brev av 06.09.2011 ønsket Skagerak Nett AS at den delen som omhandlet ombygging av kraftledningen mellom Hjartdøla og Ålamoen ble behandlet før det forelå en konsesjonsavgjørelse i kraftverkssaken. Skagerak Nett AS mente ombygging av Hjartdøla-Ålamoen er nødvendig for drift av ledningsanlegget, uavhengig om det blir gitt konsesjon til kraftverket eller ikke. Det omsøkte koblingsanlegget ved Øyen i Hjartdøla avhenger

imidlertid at det blir gitt konsesjon til Sauland kraftverk. Skagerak Nett AS fikk konsesjon for å bygge om kraftledningen Hjartdøla-Ålamoen den 31.10.2011 ref.: NVE 201000661-18.

Sauland kraft AS og Skagerak Nett AS søker konsesjon for de elektriske anleggene i medhold av energiloven. Det er også søkt om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova for tiltakene. Kartet nedenfor viser omsøkt 132 kV-kabeltrasé og plassering av det omsøkte nye koblingsanlegget.

Figur 1: Viser omsøkt koblingsanlegg (skravert rødt felt) og jordkabel fra adkomsttunnelen til koblingsanlegget (stiplet rød strek).

2.2 NVEs behandling av søknadene

Kraftverkssøknaden ble sendt på høring 23.12.2010 med frist for å komme med høringsuttalelse innen 15.04.2011. NVE arrangerte et åpent folkemøte på Sauland skole 08.03.2011. Søknaden ble kunngjort i Telen og Varden etter gjeldende regler. Tilleggssøknaden ble sendt på en begrenset høring 12.03.2012 med frist for å komme med høringsuttalelse innen 30.03.2012.

Søknaden fra Skagerak Nett AS for ombygging av 132 kV ledningen Hjartdøla-Ålamoen og 6 stk bryterfelt tilhørende Sauland koblingsstasjon ble sendt på høring 23.12.2010 med frist for komme med høringsuttalelse innen 15.04.2011. Skagerak Nett AS varslet berørte grunneiere om søknaden i brev av 24.02.2011.

NVE har ikke mottatt noen høringsuttalelser som angår jordkabelen eller koblingsanlegget i noen av de gjennomførte høringene. Hjartdal Elverks uttalelse av 14.04.2011 omhandler flere forhold ved nettet i området og denne er kommentert og behandlet i NVEs notatet "Bakgrunn for vedtak" knyttet til ombyggingen av 132 kV kraftledningen Hjartdøla-Ålamoen av 31.10.2011 ref.: NVE 201000661-18.

2.3 NVEs vurdering

2.3.1 Systemteknisk vurdering

Sauland kraftverk AS søker om å bygge Sauland kraftverk med en planlagt ytelse på 76 MW. Kraftverket er planlagt tilknyttet nettet gjennom etablering av Sauland koblingsstasjon i Hjartdal kommune. Den nye koblingsstasjonen er planlagt bygget i tilknytning til 132 kV ledningen Hjartdøla-Grønvollfoss. Som nevnt ovenfor meddelte NVE Skagerak Nett AS konsesjon til ombygging av delstrekningen Hjartdøla – Ålamoen 31.10.2011. Sauland koblingsstasjon er søkt bygget med 8 stk. bryterfelt og to samleskinner med effektbryter mot hver samleskinne, samt ledningsfelt mot Hjartdøla og Ålamoen og to kabelfelt mot Sauland kraftverk. De resterende to feltene er planlagt til målertransformatorer og jordkniv, og et åpent felt til eventuell 132/22 kV transformering til Hjartdal Elverks distribusjonsnett. 132 kV ledningen Hjartdøla-Ålamoen er en dobbeltledning og hvis kun en av ledningene sløyfes innom det planlagte koblingsanlegget vil behovet for antall bryterfelt reduseres fra 8 til 6. Innsløyfing av kun en av ledningene vil kunne gi reduserte investeringskostnader for byggingen av Sauland koblingsstasjon, men vil på den annen side kunne gi tapskostnader, drift- og vedlikeholdskostnader og avbruddskostnader. NVE mener derfor Skagerak Nett bør gjennomføre en analyse for å finne hvilket alternativ som er best før anleggene eventuelt etableres.

NVE mener den omsøkte nettilknytningen av Sauland kraftverk passer godt inn med fremtidige planer for kraftsystemet i området og er robust for eventuelle endringer som for eksempel fremtidig transformering mot Hjartdal Elverk. Etter NVEs vurdering er det tilstrekkelig kapasitet i nettet for å ta imot kraften fra Sauland kraftverk. Det er foreløpig uklart om det vil bli etablert transformering mellom regionalnettet og distribusjonsnettet i Sauland koblingsstasjon og det må utarbeides en egen konsesjonssøknad for dette dersom det skulle bli aktuelt. NVE vurderer at ekstrakostnaden ved å sette av plass i koblingsanlegget til et felt for 132/22 kV transformering er liten sammenlignet med å etablere en slik plass på et senere tidspunkt.

2.3.2 Miljøvirkninger

Fra kraftstasjonen er 132 kV kabelen planlagt etablert i adkomsttunnelen frem til tunnelpåslaget ved planlagt tipp kalt "Brekka 3" nord for gården søndre Øyen. Fra adkomsttunnelen er kabelen planlagt etablert i adkomstvegen frem til søndre Øyen hvor kabeltraseen går gjennom skog og over dyrka mark før den krysser E134.. Fra etter kryssingen av europavegen er kabelen planlagt bygget i adkomstveg og i ny bru over elva Hjartøla frem til koblingsanlegget. Arealbehovet for koblingsanlegget er ca. 5 daa.

Etter at kabelen er lagt vil jordbruksdriften kunne fortsette der kablene legges over dyrka mark. Sørvest for det planlagte tippområdet "Brekka 3" er det registrert automatisk freda kulturminner i form av ulike fangstlokaliteter. Jordkabelen er i dette område planlagt etablert i adkomstvegen til adkomsttunnelen til kraftstasjonen og verken kabelen eller vegen vil komme i direkte konflikt med de registrerte automatisk freda kulturminnene. Det er ikke registrert andre automatisk freda kulturminner som vil komme i konflikt med koblingsanlegget eller jordkabelen.

NVE har undersøkt naturtyper og arter i det aktuelle området via Naturbase og Artsdatabanken, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Ut fra sakens karakter og omfang anser NVE kunnskapsgrunnlaget knyttet til naturmangfold som tilfredsstillende for å kunne fatte vedtak i saken, jf. naturmangfoldloven § 8. Etter NVEs vurdering vil ikke den omsøkte kablingen berøre viktige natur- eller friluftsinnteresser. Koblingsanlegget er planlagt i umiddelbar nærhet og delvis under eksisterende 132 kV kraftledning mellom Hjartdøla og Ålamoen og NVE kan ikke se at koblingsanlegget vil gi vesentlige negative virkninger for naturmangfoldet.

På grunnlag av foreliggende informasjon og tiltakets virkning på disse mener vi at det ikke er reell fare for at verdifull natur går tapt, jf. naturmangfoldloven § 9. Etter naturmangfoldloven § 10 skal NVE foreta en vurdering av tiltakets betydning for samlet belastning på naturmangfoldet i området. NVE kan ikke se at de omsøkte elektriske anleggene i forbindelse med nettilknytning av Sauland kraftverk vil ha betydning for samlet belastning på naturmangfoldet i området.

Koblingsanlegget vil bli delvis synlig langs europavegen. Ved å bevare mest mulig av eksisterende vegetasjon langs elva vurderer NVE at de visuelle virkningene av koblingsanlegget kan reduseres. NVE mener mest mulig av denne kantvegetasjonen bør bevares. NVE viser i den forbindelse til vannressursloven § 11 om bevaring av kantvegetasjon langs vassdrag.

2.4 Oppsummering og konklusjon

NVE vurderer at det er tilstrekkelig kapasitet i nettet til å kunne ta imot kraften fra Sauland kraftverk. Etter NVEs vurdering er den omsøkte 132 kV nettilknytningen av planlagte Sauland kraftverk en framtidsrettet løsning som er robust for eventuelle fremtidige endringer som for eksempel etablering av transformering mot distribusjonsnettet til Hjørtedal Elverk. Den omsøkte nettilknytningen vil etter NVEs vurdering ha små miljøvirkninger.

3 Vurdering av søknad om samtykke til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

3.1 Hjemmel

Sauland kraftverk AS har i medhold av oreigningslova § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, adkomst og transport. Oreigningslova § 2 nr.19 gir hjemmel til å ekspropriere *"så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg."*

Bestemmelsen gir hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter av de omsøkte anlegg.

3.2 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningsloven § 2 annet ledd: *"Vedtak eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir tilgagn enn skade"*. Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Det er kun søkt om en løsning for nettilknytning av kraftverket og det vil være denne løsningen som danner utgangspunktet for interesseavveiningen.

3.2.1 Vurdering av virkninger av innstilt trasé

Bakgrunnen for søknaden om konsesjon og ekspropriasjon for ny kraftledning er at Sauland kraftverk AS har søkt om bygging av Sauland kraftverk, noe som medfører behov for nettilknytning.

NVE anser det som viktig å etablere ny fornybar kraftproduksjon. Ny produksjon og nye kraftledninger vil være med på å opprettholde en sikker og stabil forsyning av strøm, samt å sørge for at forsyningssikkerheten er akseptabel. Samfunnet er i stor grad avhengig av en god leveringssikkerhet av elektrisitet for å kunne opprettholde viktige funksjoner og fungere på en god måte.

For øvrig vises det til vurderinger gjort ovenfor.

3.2.2 *Vurdering av alternative løsninger*

Det er ikke vurdert eller omsøkt alternative hovedløsninger for nettilknytning av kraftverket.

3.2.3 *Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn skade*

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i utbygging av fornybar energi og forsyningssikkerhet avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se kapittel 1.3 ovenfor.

Selv om enkeltpersoner i varierende grad blir direkte berørt av bygging og drift av de anlegg det er gitt konsesjon for og av ekspropriasjon, mener NVE de samfunnsmessige fordelene ved tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver som er berørt i denne konkrete saken. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved de anlegg det anbefales å gi konsesjon for utvilsomt vil være overveiende i forhold til de skader og ulemper som påføres andre. Vilkåret i oreigningsloven § 2, annet ledd er derfor oppfylt. NVE mener derfor Sauland kraftverk AS gis samtykke til ekspropriasjon.

3.3 **Omfanget av ekspropriasjon**

Ekspropriasjonstillatelsen vil gjelde ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder for rettigheter for lagring, adkomst og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av anleggene.

Klausuleringsbeltet for jordkabeltraseen utgjør normalt en ca. 10 meter bred trasé. Kabletraseen er ca. 1,6 km lang, hvorav ca. 1 km er inne i adkomsttunnelen. Arealbehovet for koblingsstasjonen ved Øyen er ca. 5 daa.

3.4 **Forhåndstiltredelse**

Sauland kraftverk AS søker også om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt. Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært, men i tilfeller hvor det vil innebære urimelige forsinkelser å vente til skjønn er begjært, kan det gis samtykke til forhåndstiltredelse. Da skal det settes en frist for å begjære skjønn som ikke er lengre enn tre måneder, ifølge oreigningslova.

NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden. Søknaden om forhåndstiltredelse vil avgjøres når eventuelt skjønn er begjært.

3.5 **NVEs vurdering av søknad om samtykke til ekspropriasjon**

NVE har etter en interesseavveining funnet at de samfunnsmessige fordeler som vinnes ved anleggene utvilsomt vil være overveiende i forhold til de skader og ulemper som påføres andre. Det foreligger derfor grunnlag etter oreigningsloven § 2 annet ledd, jf § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene NVE har anbefalt at Sauland kraftverk AS gis konsesjon for. NVE mener derfor at Sauland kraftverk AS bør meddeles ekspropriasjonstillatelse for anleggene.